

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 23 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu VII Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:SSO Małgorzata Kuźniacka-Praszczyk

Protokolant:st. sek. sąd. M. J.

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2015 roku w Poznaniu

przy udziale zainteresowanego R. Ż.

odwołania I. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału we W.

z dnia 31 października 2013 roku Nr (...) - (...)

w sprawie I. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi we W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

1. zmienia zaskarżoną decyzję w całości i stwierdza, że odwołująca I. W. jako pracownik u płatnika składek (...) R. Ż. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 20 marca 2013 roku,
2. zasądza na rzecz odwołującej od pozwanego organu rentowego kwotę 60 złotych (słownie: sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Małgorzata Kuźniacka-Praszczyk

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 października 2013 roku nr (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W., na podstawie przepisów art. 83 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.), art. 8 i art. 22 Kodeksu pracy (Dz. U. z 1998r. Nr 21, poz. 94 ze zm.) oraz art. 83 § 1 Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 1964r. Nr 16, poz. 93 ze zm.) stwierdził, że I. W. jako pracownik u płatnika składek (...) R. Ż. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 20 marca 2013 roku.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wykazywał, że zawarcie umowy o pracę pomiędzy I. W. a (...) R. Ż. winno być oceniane przez pryzmat art. 83 § 1 kc, a więc jako nieważne.

Od powyższej decyzji, z zachowaniem ustawowego terminu i w formie prawem przewidzianej, odwołanie złożyła I. W., wnosząc o jej zmianę przez stwierdzenie, że odwołująca jako pracownik u płatnika składek (...) R. Ż. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 20 marca

2013 roku. Nadto wniosła o zasądzenie od pozwanego na rzecz odwołującej kosztów radcowskich według norm przepisanych.

Odwołująca zaprzeczyła twierdzeniom pozwanego, iż zawarła umowę o pracę z płatnikiem składek dla pozoru i podniosła, że w okresie od 20 do 29 marca 2013 roku pracowała u płatnika składek w godzinach od 8 do 12.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy powtórzył wywody prawne i faktyczne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji i wniósł o jego oddalenie. Ponadto wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy nie wzywał R. Ż. do udziału w postępowaniu odrębnym postanowieniem, bowiem był on już stroną postępowania administracyjnego przed organem rentowym i adresatem decyzji, stając się automatycznie stroną postępowania odwoławczego.

Zainteresowany przychylił się do stanowiska odwołującej.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Zainteresowany R. Ż. prowadzi od 1 lipca 1998 roku działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Budowlano – Handlowe (...) z siedzibą w M. przy ul. (...). Przedmiot działalności stanowią roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych, pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych.

Od 1 lipca 1999 roku zainteresowany zatrudnił E. A., z zawodu technik budowlany o specjalności budownictwo, na podstawie umowy o pracę na stanowisku specjalisty ds. techniczno – handlowych. Do 28 lutego 2013 roku E. A. świadczyła pracę w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 2 300,00 zł brutto miesięcznie. Natomiast w okresie od 1 marca 2013 roku do 30 kwietnia 2013 roku świadczyła pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy ¼ etatu za wynagrodzeniem 575,00 zł brutto miesięcznie. Od 1 maja 2013 roku E. A. świadczyła pracę u zainteresowanego na ½ etatu za wynagrodzeniem 1 650,00 zł brutto miesięcznie.

E. A. wykonywała pracę zarówno w biurze, jak i w terenie.

Nadto zainteresowany do dnia 3 września 2012 roku zatrudnił M. T. na stanowisku administracyjno – biurowym. Ze względu na konieczne oszczędności, w związku z ograniczeniem zamówień na roboty budowlane w sezonie zimowym 2012/2013, obowiązki tego pracownika, prowadzącego sprawy zakupu i sprzedaży materiałów oraz obsługi klienta, przejęła E. A..

Odwołująca I. W. ur. (...) ma wykształcenie wyższe. Z zawodu jest ekonomistą. Skończyła studia w zakresie zarządzania przedsiębiorstwami. Dodatkowo ukończyła studia podyplomowe w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Do 6 stycznia 2003 roku odwołująca była zatrudniona w (...) Piekarnia – Cukiernia – (...) u K. D. w R. na stanowisku pracownika kadr i bhp. Następnie wykonywała pracę agenta ubezpieczeniowego, jednak nie w oparciu o umowę o pracę.

Odwołująca poszukiwała pracy, czytała ogłoszenia prasowe na ten temat, w różnych firmach składała życiorys.

Zainteresowany z uwagi na zbliżający się sezon budowlany 2013 roku zdecydował się zatrudnić jeszcze jednego pracownika w niepełnym wymiarze czasu pracy. Nawiązał więc kontakt z I. W., wiedząc o tym, że poszukuje ona pracy.

Odwołująca jest spowinowacana z rodziną żony zainteresowanego.

Żona zainteresowanego wiedziała o tym, że odwołująca poszukuje pracy.

W dniu 20 marca 2013 roku zainteresowany zatrudnił odwołującą na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, w niepełnym wymiarze czasu pracy 1/2 etatu na stanowisku pracownika administracyjno - biurowego, za wynagrodzeniem w wysokości 800,00 zł. brutto miesięcznie. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano: M. ul. (...).

Odwołująca podpisała umowę o pracę w dniu 21 marca 2013 roku.

W dniu 20 marca 2013 roku odwołująca otrzymała zaświadczenie lekarskie o zdolności do pracy wystawione przez lekarza (...), w którym uznano, wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych, iż odwołująca jest zdolna do pracy na stanowisku pracownika administracyjno – biurowego. Odwołująca została przeszkolona przez płatnika składek w zakresie BHP. Zapoznała się z oceną ryzyka zawodowego na stanowisku pracy, z zasadami unikania zagrożeń, a także z regulaminem pracy.

Odwołująca nie otrzymała na piśmie zakresu obowiązków na stanowisku pracownika administracyjno – biurowego.

Odwołująca podpisywała listę obecności.

Odwołująca świadczyła pracę u R. Ź. do dnia 29 marca 2013 roku, w godzinach od 8.00 do 12.00 w siedzibie firmy. Pracowała pod nadzorem E. A., wykonując różne zlecane przez nią czynności. Była przyuczana w zakresie obsługi klientów, przyjmowania i wysyłania zamówień do kontrahentów, poznania i obsługi programów komputerowych Subiekt i Rachmistrz. Pod nadzorem E. A. odwołująca odbierała towar od przewoźników, sprawdzała towar pod względem ilościowym, przyjmowała zamówienia od klientów.

Odwołująca dojeżdżała do pracy ze znajomymi ich samochodem osobowym.

Odwołująca została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako pracownik przez zainteresowanego od dnia 20 marca 2013 roku. Formularz zgłoszeniowy został złożony w dniu 23 marca 2013 roku. Następnie odwołująca stała się niezdolna do pracy od dnia 30 marca 2013 roku i do ZUS wpłynął wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego.

Wynagrodzenie za pracę i za czas choroby odwołująca otrzymała w gotówce.

W dniu 30 marca 2013 roku odwołująca została przyjęta pilnie do Wojewódzkiego Szpitala (...) w L. po napadzie padaczkowym. Wcześniej wystąpiły u niej trzy utraty przytomności, pierwsza w dniu 16 marca 2013 roku. Do czasu przyjęcia do szpitala odwołująca poważnie nie chorowała.

U odwołującej rozpoznaje się: guz mózgu okolicy skroniowo – czołowej lewej (gwałdziak cienkowlókienny) – po usunięciu operacyjnym w dniu 10 lipca 2013 roku, stan neurologiczny prawidłowy, stan po niedoszczętnym wycięciu gwałdziaka włosatokomórkowego okolicy czołowo – skroniowej lewej.

Stan zdrowia odwołującej podczas wstępnego badania lekarskiego w dniu 20 marca 2013 roku pozwalał na podjęcie przez pracodawcę decyzji o dopuszczeniu odwołującej do pracy na stanowisku administracyjno – biurowym w wymiarze 1/2 etatu.

Rzadko występujące napady padaczkowe lub obecność guza mózgu, nie powodującego żadnych cech ucisku mózgu w badaniu lekarskim – niedowładu kończyn lub bólów głowy, nie stanowią przeciwwskazań do wykonywania pracy urzędniczej w niepełnym wymiarze godzin.

Taka lokalizacja guza, jak u odwołującej, nie powoduje żadnego upośledzenia funkcji psychicznych.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie :

- dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w szczególności w postaci umowy pracę z dnia 20 marca 2013 roku k. 6, zaświadczenia lekarskiego z dnia 20 marca 2013 roku k. 7, list obecności k. 8-9, zgłoszenia do ubezpieczeń k. 10, karty badania profilaktycznego k. 54,

- dokumentacji medycznej odwołującej k. 69-78, 83-85, 89, 91, 93, 95-99,
- dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych świadka E. A. k. 148,
- zeznań świadka E. A. k. 42,
- zeznań odwołującej k. 40-41 i 155,
- zeznań zainteresowanego k. 41 i 155,
- pisemnej opinii biegłych lekarzy sądowych neurochirurga R. S., onkologa J. D. i specjalisty medycyny pracy J. R. z dnia 15 i 21 lipca, z dnia 1 września 2014 roku k. 124-126,
- dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS.

Oceniając zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy Sąd dał wiarę zeznaniom świadka E. A., odwołującej I. W. i zainteresowanego R. Ż.. Ich zeznania były spójne, logiczne i co najważniejsze korespondowały ze sobą, nie wykazując większych sprzeczności.

Dodatkowo w tym miejscu podkreślić należy, iż w zgodzie z rzeczywistym stanem faktycznym pozostawała ta część zeznań odwołującej oraz zainteresowanego, w których wskazywali oni na faktyczne wykonywanie obowiązków pracowniczych przez I. W. w okresie do 29 marca 2013 roku.

W szczególności zeznania zarówno odwołującej jak i zainteresowanego potwierdziły fakt, iż I. W. pracowała od dnia 20 marca 2013 roku do dnia 29 marca 2013 roku, wykonywała swoje obowiązki pracownicze pod kierownictwem E. A., która przyuczala odwołującą do pracy biurowej oraz fakt, że w okresie od dnia 30 marca 2013 roku odwołująca stała się niezdolna do pracy z powodu guza mózgu okolicy skroniowo-czołowej lewej. Nadto zainteresowany wyjaśnił przyczyny zatrudnienia odwołującej jeszcze przed sezonem budowlanym rozpoczynającym się typowo od kwietnia każdego roku.

Na przymiot wiarygodności zasługują także zeznania świadka E. A. dotyczące faktycznego zatrudnienia odwołującej w firmie (...) oraz faktycznego wykonywania przez nią obowiązków pracowniczych jak: obsługa klientów, przyjmowanie i wysyłanie zamówień do kontrahentów, poznawanie i obsługa programów komputerowych Subiekt i Rachmistrz.

Podkreślić należy, że świadek E. A., odwołująca i zainteresowany złożyli tożsame zeznania w toku postępowania przed organem rentowym.

Sąd dał wiarę zebranych w sprawie dokumentom. Dokumenty urzędowe Sąd uznał za wiarygodne i miarodajne, albowiem sporządzone zostały przez organy do tego uprawnione z zachowaniem wymaganej formy. Za wiarygodne Sąd uznał także dokumenty prywatne stanowiące zgodnie z art. 245 kpc dowód tego, że osoba, która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Należy podkreślić, że wiarygodność dokumentów nie była przez strony kwestionowana, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Fakt nie kwestionowania przez strony treści kserokopii dokumentów pozwolił na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

W ocenie Sądu dowodem koronnym na okoliczność zdolności odwołującej do wykonywania pracy od dnia 20 marca 2013 roku oraz przyczyn niezdolności odwołującej do pracy od dnia 30 marca 2013 roku był przeprowadzony w toku postępowania sądowego dowód z opinii biegłych sądowych z dziedziny neurochirurgii, onkologii i medycyny pracy.

W opinii łącznej biegli sądowi uznali, że nie było przeciwwskazań podczas badania profilaktycznego w dniu 20 marca 2013 roku dla zatrudnienia odwołującej jako pracownika biurowego stacjonarnego z uwzględnieniem opisanego wyżej zakresu obowiązków.

Przystępując do analizy przydatności dla niniejszego postępowania opinii opracowanej przez biegłych sądowych należy podkreślić w pierwszej kolejności, iż dowód ten podlega ocenie na równi z innymi dowodami zgodnie z zasadą swobodnej oceny wyrażoną w art. 233 § 1 kpc. Jak zwrócił uwagę w swym orzecznictwie Sąd Najwyższy opinię biegłego odróżniają kryteria oceny przydatności dla wydawanego w sprawie rozstrzygnięcia. Stanowią je zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Przedmiotem opinii biegłego nie jest przedstawienie faktów, lecz ich ocena na podstawie wiedzy fachowej (wiadomości specjalnych). Nie podlega ona zatem weryfikacji, jak dowód na stwierdzenie faktów, na podstawie kryterium prawdy i fałszu; nie są też miarodajne dla oceny tego dowodu niekonkurencyjne z nim oceny świadków i uczestników postępowania co do faktów będących przedmiotem opinii (tak SN w postanowieniu z dnia 7 listopada 2000r., I CKN 1170/98, OSNC 2001/4/64).

W toku niniejszego postępowania nie zostały ujawnione jakiegokolwiek okoliczności podważające moc dowodową opinii biegłych sądowych. Opinia jest jednoznaczna, spójna i logiczna. Nie zawiera żadnych wewnętrznych sprzeczności ani luk. Spostrzeżenia poczynione przez biegłych przedstawione zostały w sposób szczegółowy i wyczerpujący. Opinia została oparta na analizie zgromadzonej w sprawie obszernej dokumentacji medycznej odwołującej, przedstawione w niej wnioski poparte są odpowiednimi argumentami. Biegli w należyty sposób wyjaśnili przedstawione przez Sąd zagadnienia, wskazali na czym oparli swą tezę i co stanowiło jej podstawę. Z uwagi na tę okoliczność Sąd przyjął ustalenia biegłych za własne.

Podkreślić należy, iż w niniejszej sprawie okazało się zbędne uzupełnianie opinii przez biegłych co do aktualnego stopnia niezdolności odwołującej do pracy, co pozostawało poza przedmiotem sprawy. W konsekwencji Sąd nie uwzględnił tego wniosku dowodowego pozwanego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie I. W. okazało się zasadne.

Na wstępie rozważań zauważyć należy, iż w niniejszym postępowaniu okolicznością sporną było ustalenie – czy odwołująca I. W. od dnia 20 marca 2013 roku, z tytułu zawartej z zainteresowanym R. Ż., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) R. Ż., w dniu 20 marca 2013 roku umowy o pracę podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik zainteresowanego R. Ż., czy też umowa ta została zawarta jedynie dla pozoru, a odwołująca tym samym nie podlega ww. ubezpieczeniom.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 1442 ze zm.) obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, a obowiązek ubezpieczenia powstaje od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku – art. 13 ust. 1 tej ustawy.

Definicję pojęcia pracownika zawiera art. 8 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowiący, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy.

Przepis art. 2 kp stanowi, iż pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania bądź spółdzielczej umowy o pracę. Użyty w przepisie zwrot „zatrudniona” oznacza istnienie między pracownikiem a pracodawcą więzi prawnej, która jest warunkiem koniecznym a zarazem wystarczającym dla przyznania danej osobie statusu pracownika. Tą więzią jest pozostawanie w stosunku pracy, o którym mowa w art. 22 kp, który stanowi, iż przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem.

Stosunek pracy jest zatem stosunkiem zobowiązaniowym uzewnętrzniającym wolę umawiających się stron, z których jedna deklaruje wolę świadczenia pracy, natomiast druga stworzenie stanowiska pracy za wynagrodzeniem. Przez okres trwania stosunku pracy po stronie pracownika muszą w związku z tym istnieć chęć świadczenia pracy oraz występować określone kwalifikacje zawodowe, natomiast po stronie pracodawcy istnieć możliwość zapewnienia pracy adekwatnej do wykształcenia pracownika oraz do potrzeb zakładu pracy. Dla istnienia stosunku pracy nie jest przy tym wystarczające zawarcie umowy o pracę, lecz faktyczne realizowanie treści zawartej umowy poprzez rzeczywiste świadczenie pracy.

O tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 kp. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

W niniejszej sprawie okolicznością sporną było czy zainteresowany R. Ź. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) R. Ź. zawarł w dniu 20 marca 2013 roku ważną umowę o pracę z odwołującą I. W., czy też była to umowa dla pozorów, bez zamiaru świadczenia pracy, względnie czy zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tytułu zatrudnienia, to jest zasiłku chorobowego. W konsekwencji spornym było ustalenie czy odwołująca podlega od dnia 20 marca 2013 roku ubezpieczeniom społecznym jako pracownik.

Przepis art. 83 § 1 kc stanowi, że nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, wartość oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Powołany przepis charakteryzuje czynność prawną pozorną przez wskazanie trzech jej elementów, które muszą wystąpić łącznie: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgodzić się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę w każdym przypadku nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym oświadczeniem. Brak zamiaru wywołania skutków prawnych oznacza, że osoba składająca oświadczenie woli albo nie chce w ogóle wywołać żadnych skutków prawnych, albo też chce wywołać inne niż wynikałoby to ze złożonego przez nią oświadczenia woli.

W warunkach, kiedy po zawarciu umowy o pracę (złożeniu oświadczenia woli) pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował, nie można mówić o pozorności złożonych oświadczeń woli zawarcia umowy o pracę. Wówczas wymaga zbadania kwestia czy zawarcie umowy o pracę zmierzało do obejścia prawa.

Artykuł 58 § 1 kc stanowi, że czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, że na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. W tym przypadku skutkiem nieważnie zawartej umowy o pracę musiałyby być uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tytułu zatrudnienia, to jest zasiłku chorobowego, macierzyńskiego czy również wychowawczego (wyrok Sądu Najwyższego II UKN 258/00, OSNP 2002 r., nr 21, poz. 527).

Wskazać należy, że Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, że wady oświadczeń woli dotyczące umowy o pracę - nawet powodujące jej nieważność - nie skutkują w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W tych stosunkach prawną doniosłość ma jedynie zamiar obejścia prawa przez "fikcyjne" zawarcie umowy, tj. takie, które nie wiąże się z faktycznym świadczeniem pracy, a dokonanie zgłoszenia do ubezpieczenia następuje pod pozorem zatrudnienia. Opisuje to sytuacja, w której dochodzi do zgłoszenia do ubezpieczenia osoby niebędącej podmiotem ubezpieczenia, nieświadczącej pracy i przez to nienoszącej cech "zatrudnionego pracownika", gdy nie są wykonywane obowiązki i prawa płynące z umowy o pracę (por. wyroki z dnia 17 grudnia 1996 r., II UKN 32/96, OSNAPiUS 1997

nr 15, poz. 275, z dnia 16 marca 1999 r., II UKN 512/98, OSNAPiUS 2000 nr 9, poz. 368 oraz z dnia 28 lutego 2001 r., II UKN 244/00, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 496).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe w żadnym razie nie wykazało, iż zawarta przez zainteresowanego i odwołującą w dniu 20 marca 2013 roku umowa o pracę była umową pozorną względnie zmierzała do obejścia prawa. Wyłącznym zamiarem stron spornego stosunku prawnego było bowiem zawarcie umowy o pracę, a następnie jej wykonywanie w sposób odpowiadający treści umowy oraz powszechnie obowiązującym przepisom prawa. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że rzeczywistym celem zawartej umowy o pracę była wola nawiązania przez strony umowy stosunku pracy. Od momentu zawarcia umowy o pracę odwołująca zaczęła bowiem świadczyć na rzecz R. Ż. pracę, który posiadał interes ekonomiczny w jej zatrudnieniu. Jak bowiem zeznał zainteresowany od kwietnia 2013 roku spodziewał się zwiększenia ilości zleceń z uwagi na rozpoczęcie się sezonu budowlanego. Wówczas biuro jest czynne od godz. 7.00 do godz. 17.00 i wskazane było, by w biurze był dodatkowy pracownik, skoro E. A. posiadająca uprawnienia budowlane, wykonywała również prace w terenie. Nadto obie pracownice mogłyby pracować w biurze w innych godzinach pracy.

Okoliczności przedmiotowej sprawy wskazują wyraźnie zatem, że celem zawartej umowy o pracę była wola rzeczywistego jej świadczenia z jednej strony i wola korzystania z tej pracy z drugiej strony, a nie wola uzyskania uprawnień do bezpłatnego leczenia oraz świadczeń w postaci zasiłku chorobowego z ubezpieczenia społecznego.

Sąd jednoznacznie chce podkreślić, że ZUS nie miał żadnych podstaw do twierdzenia, że sporna umowa o pracę była umową pozorną (art. 83 § 1 kc) i tego stanowiska również nie podzielił w niniejszej sprawie. Chybnym było także wywodzenie jej nieważności z tego, że została zawarta w celu podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę i uzyskania ewentualnych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Ponadto należy zaznaczyć, że wady oświadczeń woli dotyczące umowy o pracę - nawet powodujące ich nieważność - generalnie nie skutkują w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W tych stosunkach prawną doniosłość ma jedynie zamiar obejścia prawa przez „fikcyjne” zawarcie umowy, tj. takie, które nie wiąże się z jej realizacją, a dokonanie zgłoszenia do ubezpieczenia następuje pod pozorem zatrudniania. Takie stanowisko prezentuje w swoich orzeczeniach Sąd Najwyższy, a Sąd Okręgowy je w pełni podziela (vide: wyrok SN z 2.06.2006 r. sygn. akt I UK 337/05 - publ. Wokanda 2006/12/29; wyrok z 25.11.2005 r. sygn. akt II UK 141/04 - publ. OSNP 2005/15/235). W przypadku umów o pracę o objęciu obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym decyduje ich faktyczna realizacja, a zamiar obejścia prawa w rozumieniu art. 58 § 1 kc może się przejawiać jedynie w fikcyjnym zawarciu umowy, tj. takim, które nie wiąże się z jej realizacją, a dokonanie zgłoszenia z tego tytułu do ubezpieczenia następuje jedynie pod pozorem jej realizacji. Taka sytuacja jednakże, na gruncie zebranego materiału dowodowego, nie miała miejsca w niniejszej sprawie. Umowa o pracę zawarta w dniu 20 marca 2013 roku pomiędzy odwołującą a zainteresowanym została zawarta z zamiarem jej realizacji, a więc nie została zawarta w celu sprzecznym z ustawą w rozumieniu art. 58 § 1 kc.

W toku przeprowadzonego postępowania w sposób nie budzący wątpliwości ustalono, iż odwołująca do dnia 29 marca 2013 roku faktycznie wykonywała pracę na warunkach określonych w pisemnej umowie, na stanowisku pracownika administracyjno – biurowego. Okoliczności te potwierdził zainteresowany zatrudniający odwołującą oraz świadek E. A..

Wskazać przy tym należy, iż w chwili nawiązania stosunku pracy po stronie odwołującej I. W. istniała wola i możliwości świadczenia pracy, albowiem koronny dowód z opinii biegłych wykazał, iż w dniu 20 marca 2013 roku odwołująca była zdolna do podjęcia pracy na stanowisku pracownika administracyjno - biurowego, a z kolei po stronie zainteresowanego istniała potrzeba zatrudnienia odwołującej z uwagi na zbliżający się sezon budowlany i spodziewany wzrost zleceń. Wskazać również należy, że zainteresowany w przeszłości zatrudnił pracownika biurowego, a w okresie gdy odwołująca stała się niezdolna do pracy zwiększył wymiar czasu pracy E. A..

Odwołująca posiadała przydatne kwalifikacje i umiejętności do wykonywania pracy na stanowisku pracownika administracyjno – biurowego.

Podkreślić należy, iż ważności przedmiotowej umowy o pracę w żaden sposób nie może podważać fakt choroby odwołującej. Jak wykazano napady padaczkowe jako takie nie stanowiły przeciwwskazania do podjęcia pracy przez odwołującą jako pracownik biurowy stacjonarny w wymiarze 1/2 etatu: praca w programie Subiekt i Rachmistrz, obsługa – informacja klienta i zapisywanie ustaleń w komputerze. Nie było takiego przeciwwskazania podczas badania profilaktycznego w dniu 20 marca 2013 roku. Dopiero później okazało się, że napady są objawem guza mózgu, który po dniu 30 marca 2013 roku znaleziono podczas badań i rozpoznano.

Konstatując w tym miejscu wskazać również należy, iż w toku niniejszego postępowania zainteresowany R. Ż. wykazał fakt podjęcia pracy przez odwołującą oraz faktyczne wykonywanie przez nią obowiązków pracowniczych pod jego kierownictwem, w szczególności nadzorem E. A., i za odpowiednim wynagrodzeniem.

W ocenie Sądu realny zamiar nawiązania stosunku ubezpieczenia społecznego wraz z rzeczywistym wykonywaniem umowy o pracę, nie może świadczyć o fikcyjności zgłoszenia do pracowniczego ubezpieczenia społecznego.

Mając zatem na uwadze okoliczności niniejszej sprawy nie sposób uznać, że sporna umowa o pracę z dnia 20 marca 2013 roku zawarta pomiędzy zainteresowanym a odwołującą ma charakter pozorny, czy też miała na celu obejście przepisów prawa. Strony zawartej umowy faktycznie bowiem wykonywały wszelkie obowiązki wynikające z treści łączącego je stosunku pracy. Konsekwencją stwierdzenia ważności wymienionej umowy jest natomiast ustalenie, iż odwołująca od dnia 20 marca 2013 roku podlega ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu zatrudnienia w (...) R. Ż..

Mając na uwadze powyższe rozważania prawne i faktyczne, Sąd Okręgowy na podstawie ww. przepisów prawa materialnego oraz art. 47714 § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w całości i stwierdził, że odwołująca I. W. jako pracownik u płatnika składek (...) R. Ż. podlega ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 20 marca 2013 roku, o czym orzekł w pkt 1 wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw. § 2 ust. 1 i 2, § 3 ust. 1 oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 490). Zgodnie z § 2 ust. 1 w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia opłaty stanowiące podstawę zasądzenia przez sądy kosztów zastępstwa prawnego nie mogą być wyższe niż stawki minimalne, o których mowa w rozdziałach 3 i 4, niezależnie od wysokości tych opłat ustalonych w umowie między radcą prawnym a klientem, stawki minimalne wynoszą 60 zł, w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego. Stosownie do § 2 ust. 1 rozporządzenia Sąd może przyznać opłaty wyższe od minimalnych, jeżeli uzasadnia to rodzaj i stopień zawilości sprawy oraz niezbędny nakład pracy radcy prawnego; nie mogą być one wyższe niż sześciokrotne stawki minimalne ust. 2. W myśl § 3 ust. 1 tegoż rozporządzenia przy ustalaniu w umowie opłaty bierze się pod uwagę rodzaj i stopień zawilości sprawy oraz wymagany nakład pracy radcy prawnego. Mając powyższe na uwadze, oceniając nakład pełnomocnika odwołującej, Sąd uznał, iż zasadne jest zasądzenie od pozwanego na rzecz odwołującej kwoty 60 zł, odpowiadającej minimalnej stawce kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z powołanymi przepisami, przy uwzględnieniu okoliczności, iż pozwany przygotował w ramach postępowania sądowego jedno pismo procesowe – odwołanie i stawił się na dwóch rozprawach.

SSO Małgorzata Kuźniacka – Praszczyk

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w kontrolce uzasadnień,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć:
 - 2.a. pełnomocnikowi odwołującej r.pr. Z. S. na adres kancelarii,

2.b. pełnomocnikowi pozwanego organu rentowego L. G.,

3. akta przedłożyć za 14 dni, z apelacją lub z innymi pismami w sprawie.

P., 11 lutego 2015 roku

SSO Małgorzata Kuźniacka – Praszczuk